

Seadmete soetamise kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood
01.01.2022–31.08.2029

Elluviija

Päästeamet

Politsei- ja Piirivalveamet

Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

Keskkonnaamet

Korraldusasutus, rakendusüksus, rakendusasutus:

Siseministeerium



**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**



SISEMINISTEERIUM

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse siseministri 12. detsembri 2022. a käskkirjaga nr 1-3/96 kinnitatud Sisejulgeolekufondi 2021–2027 rahastamiskava meetme nr 3.4 „Seadmete soetamise kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

1.1. Seosed Sisejulgeolekufondi (edaspidi *ISF*) ja Eesti riigi eesmärkidega

1.1.1. Toetuse andmise tingimused (edaspidi *TAT*) on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1149¹ (edaspidi *ISFi määrus*) artikli 3 punktis 1 toodud ISFi poliitikaeesmärgiga „Aidata tagada kõrget julgeolekutaset liidus, eelkõige ennetades terrorismi ja radikaliseerumist, rasket ja organiseeritud kuritegevust ja küberkuritegevust ja võideldes nende vastu, abistades ja kaitses kuritegevuse ohvreid ja valmistudes ette Sisejulgeolekufondi kohaldamisalasse kuuluvateks julgeolekuintsidentideks, riskideks ja kriisideks, tagades nende vastase kaitse ja neid tõhusalt juhtides“ ning ISFi määruse artikli 3 punktis 2 toodud erieesmärgiga nr 3 „Toetada liikmesriikide suutlikkuse suurendamist seoses kuritegevuse, terrorismi ja radikaliseerumise ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning julgeolekuintsidentide, riskide ja kriiside juhtimisel, muu hulgas eri liikmesriikide avaliku sektori asutuste, asjaomaste liidu organite, ametite või asutuste, kodanikuühiskonna ja erasektori partnerite tihedama koostöö kaudu.“

TAT sätestatud toetatavad tegevused kuuluvad sekkumise liigi „seadmed“ alla.

1.1.2. Eesti riigi pikaajalises arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärk on kasvatada ja toetada meie inimeste heaolu nii, et Eesti oleks ka kahekümne aasta pärast parim paik elamiseks ja töötamiseks. Strateegia üheks sihiks on seatud „Kõigi inimeste vajadustega arvestav, turvaline ning kvaliteetne elukeskkond“. Selle saavutamiseks tuleb teha investeeringuid seadmete soetamisse. TAT on seotud ka „Eesti 2035“ sihiga „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik - avalikud teenused on taustal toimivad ja etteaimavad ning andmeruum kaitstud“. TAT tegevused panustavad „Eesti 2035“ näitajatesse „Usaldus riigi institutsioonide vastu“ ja „Elukeskkonnaga rahulolu“. Projektide elluviijad vastutavad, et projektide tegevused aitavad lahendada „Eesti 2035“ toodud arenguvajadusi.

1.1.3. TAT on koostatud tuginedes Siseturvalisuse arengukavale 2020–2030 ning TATi ettevalmistamisel on arvesse võetud Euroopa Komisjoni soovitusi ISFi vahendite kasutamiseks.

TAT panustab järgmiste Siseturvalisuse arengukava 2020 – 2030 eesmärkide täitmisse: eesmärk 4.2 „Kiire ja asjatundlik abi“, alaeesmärk „Reageerimine õnnetustele ja ohtudele“; eesmärk 4.3. „Kindel sisejulgeolek“, alaeesmärk: „Raske ja organiseeritud

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond.

kuritegevuse vastane võitlus“; eesmärk 4.5. „Tark ja innovaatiline siseturvalisus“, alaeesmärk: „Innovatsiooni ja tõendus põhise poliitikakujundamise edendamine“.

TAT tegevused panustavad programmi „Siseturvalisus 2023-2026“ järgmiste võimekuste eesmärkide täitmisesse: 2.3.1. „Demineerimine“, 2.6.4. „Kriminalistika arendamine“.

TAT on seotud valdkondliku arengukavaga „Riigikaitse Arengukava 2022-2031“ ja panustab eesmärgi „Sisekaitse erioperatsioonid“ täitmisesse.

TAT on seotud Päästeameti strategiadokumendiga „Päästevõrgustiku strateegia aastani 2025“, mille kohaselt lõhkematerjali plahvatuses ei hukku inimesi ja lõhkematerjalidega seotud õnnetusi ei toimu.

TAT on seotud valdkondliku arengukavaga „Kiirgusohutuse riiklik arengukava (KORAK) 2018-2027“ ja panustab eesmärgi nr 4 täitmisel: „Tagatud on valmisolek kiirgussündmuste ennetamiseks ja lahendamiseks“.

TAT on seotud ka Justiitsministeeriumi programmi 2022-2025 eesmärkidega „Ennetada kuritegevust, tagada menetlusosaliste (kannatanute, kahtlustatavate ja kolmandate isikute) põhiõiguste kaitse ning kaitsta kriminaaljustiitsüsteemi sõltumatust“ ja „Kriminaaljustiitsüsteem on tõhus, sh digitaalne, ning inimkeskne, sh ohvrisõbralik ning omab võimekust avastada ka uusimaid kuriteoliike.“.

2. Toetatavad projektid ja eesmärgid

Meetmest toetatakse projekte, mis:

- aitavad kaasa ISFi poliitikaeesmärgi ning erieesmärgi nr 3 täitmisel;
- on kooskõlas siseturvalisuspoliitika fondide seirekomitee kinnitatud üldiste valikukriteeriumidega, sh on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, arvestades määruse nr 2021/1060² artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid ning lähtuvad põhiõiguste hartast ning arvestavad võrdsete võimaluste põhimõttega, sh välditakse diskrimineerimist ja tagatakse ligipääsetavus;
- on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/852³ artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonaeesmärgile;
- on vastavuses ISFi rakenduskava horisontaalsete tingimustega.

TATi raames viiakse ellu järgmisi projekte, mille mõju ja ulatus on üleriigiline.

2.1. Pommiülrikondade hankimine

2.1.1. Projekti eesmärk ja sisu

Soetatakse demineerimistööks vajalikud rasked pommiülrikonnad. Nende soetamine tagab, et oleme Eestis paremini valmis kriisideks ja igapäevasteks demineerimistöödeks. Tänu erivarustusele suudavad demineerijad pakkuda

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses.

kvaliteetsemat teenust ja vähendada riske enda ja teiste inimeste eludele. Vahetu plahvatusohu tõrjumisel on rasked pommiülikonnad peamised töövahendid. Uute pommiülikondade soetamine suurendab oluliselt pommi- ja plahvatusohu teenuse kvaliteeti tagades distantsilt plahvatusohtliku esemega töötades demineerija ohutuse.

2.1.2. Projekti tulemus

Toetatavate tegevuste tulemusena on hangitud pommiülikonnad.

2.1.3. Projekti sihtrühm

Pommiülikonnad soetatakse Päästeametile, kuid kasu saavad kõik Eestis elavad inimesed, kes tarbivad pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenust ja läbi selle saavad suurema turvatunde. Väheneb risk nende elule ja tervisele, mis võib tingitud olla lõhkematerjali plahvatusohust. Kasu saavad ka teised ametkonnad (nt Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsevägi, Keskkonnaamet, Kaitsepolitseiamet), kes vajavad oma ülesannete täitmiseks Päästeametilt ametkondlikku toetust.

2.1.4. Projekti abikõlblikkuse periood

01.12.2022 – 01.12.2024

2.1.5. Projekti elluviija

Päästeamet

2.2. **Pommirobotite hankimine**

2.2.1. Projekti eesmärk ja sisu

Soetatakse demineerimistööks vajalikud suured pommirobotid. Nende soetamine tagab, et oleme Eestis paremini valmis kriisideks ja igapäevasteks demineerimistöödeks. Tänu erivarustusele suudavad demineerijad pakkuda kvaliteetsemat teenust ja vähendada riske enda ja teiste inimeste eludele. Vahetu plahvatusohu tõrjumisel on suured pommirobotid peamised töövahendid. Uute pommirobotite soetamine suurendab oluliselt pommi- ja plahvatusohu teenuse kvaliteeti tagades distantsilt plahvatusohtliku esemega töötades demineerija ohutuse. Lisaks on pommiroboteid võimalik kasutada erinevate teiste eluohtlike sündmuste lahendamiseks, kus võivad ohtu sattuda sündmusele reageerivate teenistujate elud.

2.2.2. Projekti sihtrühm

Pommirobotid soetatakse Päästeametile, kuid kasu saavad kõik Eestis elavad inimesed, kes tarbivad pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenust ja läbi selle saavad suurema turvatunde. Väheneb risk nende elule ja tervisele, mis võib tingitud olla lõhkematerjali plahvatusohust. Kasu saavad ka teised ametkonnad (nt Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsevägi, Keskkonnaamet, Kaitsepolitseiamet), kes vajavad oma ülesannete täitmiseks Päästeametilt ametkondlikku toetust.

2.2.3. Projekti tulemus

Toetatavate tegevuste tulemusena on hangitud suured pommirobotid.

2.2.4. Projekti abikõlblikkuse periood

01.12.2022 – 01.12.2025

2.2.5. Projekti elluviija

Päästeamet

2.3. Võrguskänneri uuendamine

2.3.1. Projekti eesmärk ja sisu

Eesmärk on hankida võrguskänner, mida kasutab Politsei- ja Piirivalveamet inimeste päästmiseks ning raskete peitkuritegude avastamiseks ja tõkestamiseks. Vajadusel abistatakse ka partnerasutusi.

2.3.2. Projekti sihtrühm

Võrguskänner soetatakse Politsei- ja Piirivalveametile, kuid laiemalt saavad kasu Eesti Vabariigi territooriumil viibivad isikud. Oluline on siin kõigi inimeste turvalisuse tagamine.

2.3.3. Projekti tulemus

Võrguskänner on hangitud ja selle tulemusena paraneb inimeste päästmiseks ja raskete peitkuritegude avastamiseks vajalik tehniline võimekus.

2.3.4. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2023 – 31.08.2029

2.3.5. Projekti elluviija

Politsei- ja Piirivalveamet

2.4. Professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomine

2.4.1. Projekti eesmärk ja sisu

Luuakse mehitamata õhusõidukitega lähimaa seirevõimekus nelja prefektuuri operatiivkeskustesse ja keskkriminaalpolitseis.

Professionaalse võimekuse loomine võimaldab politseil operatiivsemalt reageerida ohtudele. Loodav võimekus ja soetatavad seadmed toetavad politsei võimekust tõhustada koostööd Euroopa Liidu õiguskaitseasutustega raske ja organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses. Samuti suureneb võimekus avastada ohte avalikus ruumis ja ennetada kuritegevustest või terrorismist tingitud ohte.

2.4.2. Projekti sihtrühm

Politsei- ja Piirivalveamet

2.4.3. Projekti tulemus

Toetatavate tegevuste tulemusena on võimalik laialdasema ohutoetuse kaudu ennetada ohtu ning osutada kiiremat abi kõrgendatud ja vahetu ohuga sündmustele reageerimiseks.

2.4.4. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2023 – 31.08.2029

2.4.5. Projekti elluviija

Politsei- ja Piirivalveamet

2.5. Kohtuekspertiisi laboriseadmete soetamine

2.5.1. Projekti eesmärk ja sisu

Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi võimekuse suurendamine raske ja organiseeritud ning terrorismiga seotud kuritegude menetlemisel ja nende avastamisel. Hangitakse seadmed lõhkeainete ja pürotehniliste segude avastamiseks ja koostisainete tuvastamiseks, narkootiliste ja psühhotroopsete ainete tuvastamiseks ning kuriteo toimepannud isikute identifitseerimiseks biomeetriliste tunnuste kaudu.

2.5.2. Projekti sihtühm

Ekspertiise tegevad kohtuekspertid ning kuritegusid uurivad politsei-menetlejad ja prokurörid.

2.5.3. Projekti tulemus

Hangitud kohtuekspertiisi seadmed, mille tulemusena kasvab Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi võimekus plahvatuste uurimisel lõhkeainete ja pürotehniliste segude avastamiseks ja koostisainete tuvastamiseks, narkootiliste ja psühhotroopsete ainete tuvastamiseks ning kuriteo toimepannud isikute identifitseerimiseks biomeetriliste tunnuste kaudu. See tagab uurimisasutuste parema võimekuse raske ja organiseeritud ning terrorismiga seotud kuritegude menetlemisel ja nende avastamisel.

2.5.4. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2022 – 31.12.2023

2.5.5. Projekti elluviija

Eesti Kohtuekspertiisi Instituut

2.6. **Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine**

2.6.1. Projekti sisu ja eesmärk

Seadmete soetamine varajase hoiatamise võrgustiku jaoks (kiirgusolukorra jälgimiseks keskkonnas, kiirgusandmete analüüsiks laboris) – vananenud seadmete väljavahetamine, võrgustiku tihendamine ja kiirgusolukorra hindamise võimekuse parandamine.

2.6.2. Projekti sihtgrupp

Keskkonnaamet

2.6.3. Projekti tulemus

Toetatavate tegevust tulemusena tagatakse kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi jätkuv toimimine ning kiirgusohust võimalikult varajane teadasaamine ja ohuolukorra hindamiseks vajalikud sisendid, mille lõpliku tulemusena tagatakse turvaline elukeskkond kõigile inimestele.

2.6.4. Projekti abikõlblikkuse periood

01.01.2025 – 31.12.2028

2.6.5. Projekti elluviija

Keskkonnaamet

3. **Riigiabi**

Antav toetus ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi.

4. Tulemused ja näitajad

Punktis 2 nimetatud projektide seireks ja hindamiseks kasutatavad väljundnäitajad. Kõikide näitajate algtase on 0.

| Projekt | Näitaja kood ja nimetus | Näitaja mõõtühik | Sihttase 2024 | Sihttase 2029 | Selgitav teave |
|--|----------------------------|------------------|---------------|---------------|---|
| Pommiülikondade hankimine | O.3.3 Ostetud seadmete arv | arv | 8 | 8 | Seadmed on materiaalne vara, millele antakse inventarinumber. See näitaja ei hõlma immateriaalset vara. See näitaja hõlmab ka renditud või liisitud seadmeid. |
| Pommirobotite hankimine | O.3.3 Ostetud seadmete arv | arv | 3 | 3 | |
| Võrguskänneri uuendamine | O.3.3 Ostetud seadmete arv | arv | 0 | 1 | |
| Professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomine | O.3.3 Ostetud seadmete arv | arv | 4 | 4 | |
| Kohtuekspertiisi laboriseadmete soetamine | O.3.3 Ostetud seadmete arv | arv | 5 | 5 | |
| Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine | O.3.3 Ostetud seadmete arv | arv | 0 | 3 | |

5. Projektide eelarved

| Projekt | ISF toetus (75%) EUR | Riiklik kaasfinantseering (25%) EUR | Kokku EUR | Kaudsete kulude määr (% otsestest kuludest) |
|--|-----------------------|-------------------------------------|------------------|---|
| Pommiülikondade hankimine | 864 000 | 288 000 | 1 152 000 | 0% |
| Pommirobotite hankimine | 2 137 500 | 712 500 | 2 850 000 | 0% |
| Võrguskänneri uuendamine | 1 875 000 | 625 000 | 2 500 000 | 0,1% |
| Professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomine | 1 425 000 | 475 000 | 1 900 000 | 1,2% |
| Kohtuekspertiisi laboriseadmete soetamine | 525 000 | 175 000 | 700 000 | 0% |
| Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine | 300 000 | 100 000 | 400 000 | 0% |
| Kokku | 7 126 500 | 2 375 500 | 9 502 000 | |

6. Korraldusasutus, rakendusasutus, rakendusüksus

Korraldusasutuse, rakendusasutuse ja rakendusüksuse ülesandeid täidab Siseministeerium (edaspidi *SiM*). Ülesandeid ei delegeerita.

SiM sisestab elluviija edastatud teabe alusel käesolevas TATis sätestatud projektide info struktuuritoetuste registrisse ja avab projekti.

7. Kulude abikõlblikkus

- 7.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 21.
- 7.2. Kaudsed kulud on ühendmääruse § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud. Kaudseid kulusid hüvitatakse ühtse määra alusel vastavalt punktis 5 toodud protsendile abikõlblikest otsestest kuludest.
- 7.3. Kaudseid kulusid ei pea tõendama.
- 7.4. Otseseid kulusid hüvitatakse tegelike kulude alusel.
- 7.5. Abikõlblikud on tegevuste elluviimiseks vajalikud otsesed kulud, sh
 - 7.5.1. ühendmääruse §-s 16 toodud personalikulu. Projekti juhtimisega seotud personalikulud võivad moodustada kuni 10% projekti eelarvest;
 - 7.5.2. seadmete ja nende varuosade ost;
 - 7.5.3. seadmete paigaldamise ja seadistamise kulu;
 - 7.5.4. seadmete tarnimisega seotud tolliformaalsuste ja strateegilise kauba vormistamise kulud;
 - 7.5.5. seadmete varakindlustus ja vastutuskindlustus projekti abikõlblikkuse perioodil;
 - 7.5.6. seadmete kasutamise koolituskulu (sh ruumirent, koolitusmaterjalid, koolitajate töötasu) ning õppevisiitide, messide külastamise ja seminaridel osalemise kulud (sh päevaraha, kindlustus, transport, majutus, osalustasud). Kolmandates riikides toimuvatel koolitustel, messidel, seminaridel ja konverentsidel osalemine ning neisse õppevisiidi korraldamine tuleb eelnevat kooskõlastada SiMiga. Vastav põhjendus esitada SiMile Euroopa Komisjoni poolt kehtestatud vormil e-toetuste keskkonna kaudu vähemalt 30 päeva enne õppevisiidi, koolituse, seminari või konverentsi toimumist;
 - 7.5.7. tõlkekulu (sh koolitusmaterjalide, kasutusjuhendite tõlkekulu);
 - 7.5.8. avalikustamiskulu (sh vajalike märgiste tellimine);
 - 7.5.9. professionaalse lähimaa seirevõimekuse loomise projektis olemasolevate sõidukite kohandamine mehitamata õhusõidukite opereerimiseks.
- 7.6. Soetatud varustust on lubatud kasutada Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu eesmärkide täitmiseks. Ristkasutust tuleb kirjeldada tegevusaruandes ja tõendada.
- 7.7. Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud.

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1. Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse §-des 24 ja 26 sätestatud tingimustele.
- 8.2. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud. Kaudseid kulusid hüvitatakse punkti 7.2 kohaselt.
- 8.3. Enne esimese makse saamist peab elluviija esitama SiMile:
 - 8.3.1. väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja nende tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti elluviija kuludest;
 - 8.3.2. asutuse riigihangete korra;
 - 8.3.3. edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia;

- 8.3.4. punktides 8.3.1-8.3.3 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varem SiMi nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne projekti rakendamist muudetud. Elluviija esitab SiMi sellekohase kirjaliku kinnituse.
- 8.4. Elluviija esitab SiMi e-toetuste keskkonna kaudu maksetaotluse vähemalt kord poolaastas, kuid mitte sagedamini kui kord kvartalis projekti elluviimise algusajast arvates.
- 8.5. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates.
- 8.6. SiMi õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.
- 8.7. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning SiMi kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

9. Elluviija õigused ja kohustused

- 9.1. Elluviijale kohalduvad kõik ÜSS2021_2027 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.
- 9.2. Elluviija peab täitma lisaks TATi sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi, sh järgima ostumenetluse läbiviimise nõudeid.
- 9.3. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
- 9.3.1. esitama SiMi kinnitamiseks projekti eelarve jagunemise tegevuste ja aastate kaupa SiMi väljatöötatud vormil 15 tööpäeva jooksul TATi kinnitamisest. Tegevuskava ja eelarveridade vahelist jaotust tohib muuta kuni kaks korda aastas (taotlus esitada SiMi 15. jaanuariks ja/või 15. juuniks). Tegevuskava ja eelarve muutmist ei ole vaja taotleda järgmistel juhtudel:
- eelarverida suureneb vähem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast;
 - eelarvereale planeeritud summa jaotus muutub aastate lõikes;
 - täpsustub tegevuste kulude detailne kirjeldus;
- 9.3.2. rakendama projekti vastavalt kinnitatud tegevuste kirjeldusele ja eelarvele;
- 9.3.3. esitama projekti maksete prognoosi SiMi väljatöötatud vormil iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks alates TATi kinnitamisest;
- 9.3.4. teavitama SiMi, kui toetatava tegevusega samalaadsele tegevusele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
- 9.3.5. koguma ja töötleva andmeid seirearuande jaoks, sh koolitavate andmeid koolitustel osalenud isikute kohta kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega ning tagama korrektsete osalejate andmete olemasolu e-toetuste keskkonnas iga kvartali lõpu seisuga hiljemalt kvartalile järgneva teise nädala lõpuks;
- 9.3.6. viivitamatult teavitama SiMi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
- 9.3.6.1. asjaoludest, mis takistavad täitmast elluviija ülesandeid;
- 9.3.6.2. TATi muutmise vajalikkusest;
- 9.3.7. projekti elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist.
- 9.4. Tegevuse elluviija kohustub andma igakülgse sisulise panuse seiresse, kontrolli, auditisse või hindamisse.
- 9.5. Elluviija peab säilitama dokumente vastavalt ÜSS2021 2027 §-le 18 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 82 lõikele 1 viis aastat elluviijale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi reeglitest tuleneb teisiti.

10. Aruandlus

- 10.1. Elluviija esitab SiMile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuaruande SiMi väljatöötatud vormil e-toetuste keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks vastavalt 31. detsembri ja 31. mai seisuga tegevuse elluviimise algusajast arvates. Kui projekti tegevuste alguse ja esimese vahearuaruande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.
- 10.2. Elluviija esitab SiMile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuste keskkonna kaudu 45 päeva jooksul alates tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui projekti tegevused lõppevad enne abikõlblikkuse perioodi lõppu, tuleb lõpparuanne esitada 45 päeva jooksul tegevuste lõppemisest arvates.
- 10.3. Juhul, kui vahearuaruande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.
- 10.4. Projekti vahe- ja lõpparuandes (edaspidi *projekti aruanne*) kajastatakse info vastavalt e-toetuste keskkonna aruande andmeväljades nõutule.
- 10.5. Kui e-toetuste keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab projekti aruande tähtaegset esitamist, loetakse projekti aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.
- 10.6. SiM kontrollib üldjuhul 15 tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas projekti aruanne on nõuetekohaselt täidetud ja annab ülevaate tehtud tegevustest.
- 10.7. Kui projekti aruandes puudusi ei esine, kinnitab SiM projekti aruande.
- 10.8. Projekti aruandes puuduste esinemise korral annab SiM elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning SiM kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 10.9. Tegevuste puhul, mis sisaldavad koolitusi, mis toimuvad vähem kui 3 kuud enne projekti lõpparuande esitamise kuupäeva, esitab elluviija e-toetuste keskkonnas järeларуande.
- 10.10. SiMil on õigus küsida tegevuse elluviijalt lisainfot projekti tegevuse käigu ja tulemuste kohta.

11. TAT muutmine

- 11.1. SiMil on õigus muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja enda või elluviija algatusel.
- 11.2. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija SiMile põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).
- 11.3. SiM vaatab TAT muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TAT muutmise taotluse kohta.
- 11.4. Puuduste esinemise korral annab SiM elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.
- 11.5. Elluviijal on võimalik TAT muutmist taotleda üks kord kuue kuu jooksul. SiMi eelneval nõusolekul võib TATi muutmist taotleda sagedamini.
- 11.6. SiM võib TATi muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. SiM teavitab sellest elluviijat mõistliku aja jooksul.
- 11.7. SiMil on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ühendamääruse § 13 lõikes 1 toodud tingimuste kohaselt.
- 11.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendamääruse §-le 48.

12. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 12.1. Finantskorrektsioone teeb SiM vastavalt ühendamääruse §-dele 34–37.

12.2. Kui abikõlbmatud kulud jäävad elluviija enda tasuda, siis vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 4, väheneb projekti eelarve finantskorrektsiooni võrra.

13. Vaiete lahendamine

SiM otsuse või toimingu vaide/vaidluse menetleja on SiM, määrates vaide/vaidluse lahendajaks teenistuja, kes ei ole vaidlusaluses küsimuses otsuseid või toiminguid teinud või nende tegemist nõustanud. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-s 60 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile. Vaidlused riigiasutuste, sh valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud korras.

14. Rakendussätted

Käskkiri jõustub tagasiulatuvalt alates 01.01.2022.